

שמות פרשת יתרו פרק יח

(א) וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה את ישראל ממצרים:
(ה) ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה אל המדבר אשר הוא חנה שם הר האלקים:
(י) ויאמר יתרו ברוך ה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים:
(כז) וישלח משה את חתנו וילך לו אל ארצו:

במדבר פרשת בהעלותך פרק י

(כט) ויאמר משה לחבב בן רעואל המדיני חתן משה נסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה אתו אתן לכם לכה אתנו והטבנו לך כי ה דבר טוב על ישראל:
(ל) ויאמר אליו לא אלך כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך:
(לא) ויאמר אל נא תעזב אתנו כי על כן ידעת חנתנו במדבר והיית לנו לעינים:
(לב) והיה כי תלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה עמנו והטבנו לך:

רש"י שמות יח:כז

וילך לו אל ארצו - לגייר בני משפחתו:

רש"י במדבר י:לא

אל נא תעזב - אין נא אלא לשון בקשה, סבור היה שיש לגרים חלק בארץ, עכשיו שראה שאין להם חלק הניחם והלך לו:

רמב"ן שמות יח:א

וכן נראה לי שאמר כאן וישלח משה את חותנו וילך לו אל ארצו, שהיה זה בשנה הראשונה, והלך לו אל ארצו וחזר אליו. ויתכן שהלך שם לגייר את משפחתו וחזר למשה ועודנו בהר סיני כי קרוב הוא למדין, כמו שהזכרתי, שהרי בנסוע המחנה באייר בשנה שנייה כשאמר לו משה נוסעים אנחנו לכה אתנו, וענה אותו לא אלך כי אם אל ארצי ואלמולדתי אלך, התחנן לו משה מאד ואמר לו אל נא תעזב אותנו וגו' והיית לנו לעינים, והיה כי תלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו לך, ולא השיב אותו דבר, ונראה שקבל דבריו ועשה כרצונו ולא עזבם:

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף קטז עמוד א

איתמר: בני ר' חייא ור' יהושע בן לוי, חד אמר: יתרו קודם מתן תורה היה, וחד אמר: יתרו אחר מתן תורה היה. וישמע יתרו כהן מדין - מה שמועה שמע ובה ונתגייר? ר' יהושע אומר: מלחמת עמלק שמע, שהרי כתיב בצדו: ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב; ר"א המודעי אומר: מתן תורה שמע ובה, שכשניתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו

אבן עזרא שמות יח:א

וישמע יתרו - יתרו בא אל משה אחר שבנה המשכן, כי יש דמות ראיות שאמר הכתוב: לאכל לחם עם חותן משה לפני האלהים. ואמר משה בספר אלה הדברים, שאמר השם למשה, רב לכם שבת בהר הזה ואומר אליכם בעת ההיא ואתן אותם ראשים עליכם שרי אלפים. ולא נוכל לומר כי התעכב יתרו עם ישראל חדשים רבים ואחר כן נתן להם העצה, כי הכתוב אומר ויהי ממחרת גם יורה על יושר זה הפירוש, שאמר משה לחובב שהוא לפי דעתי יתרו, כאשר אפרש במקומו נוסעים אנחנו. ועוד והודעתי את חקי האלהים לא יתכן קודם מתן תורה. וזאת הפרשה דבקה עם פרשת יבא עמלק להפריש בין מעשה זה וזה:

חזקוני שמות יח:כז

"מ כל הפרשה מוּשמע יתרו עד וילך לו אל ארצו לאחר מתן תורה, וכן הפי' ויבא יתרו בעשרה בתשרי שבו ירד משה מן ההר. ואגב גררא דיציאת מצרים דעסיק בה נקטה לפרשת יתרו הכא משום דאף היא קא מתחלא ועסקא ביציאת מצרים וע"י שהיא גומרת והולכת בעניני התורה ודינין כדי לחברנה לפרשת מתן תורה הפסיק הענין שליתרו בכך, ונקיט ליה למסקנא דמילתיה דיתרו דהיינו וישלח משה לחותנו וגו', ולפי שטתה זו צ"ל גרשום ואליעזר לא עמדו על הר סיני ואעפ"י שאין ראייה לדבר זכר לדבר שלא הוזכרו מכאן ואלו ביום שמום מקום בתורה.